

МАЙСТЕР-КЛАС “АНТИСУРЖИК”

Керівник гуртка “Рідне слово” Каленюк Н.А.

«Як парость виноградної лози, плекайте мову...»

М.Рильський

МЕТА:

**НАВЧИТИ УЧАСНИКІВ РОЗМОВЛЯТИ
ЧИСТОЮ УКРАЇНСЬКОЮ, БЕЗ СУРЖИКА;
РОЗВИНУТИ ОСНОВНІ НАВИЧКИ ПОШУКУ
ВЛАСНЕ УКРАЇНСЬКИХ СЛІВ У МОВЛЕННІ;
ВИХОВАТИ ШАНУ, ЛЮБОВ ТА БЕРЕЖЛИВЕ
СТАВЛЕННЯ ДО РІДНОЇ МОВИ, БАЖАННЯ
ПЛЕКАТИ ЇЇ.**

"Що посієш - те й пожнеш"

Суржик -
проблема
сучасної
української
мови

Суржиком здавна в Україні називали мішанину зерна -жита, пшениці, ячменю, вівса, а також борошно з такого зерна (тобто не першосортне зерно та низького сорту борошно). —

Сьогодні словом суржик прийнято називати мову, в якій штучно об'єднані без дотримання літературних норм елементи різних мов.

Іван Дзюба писав:

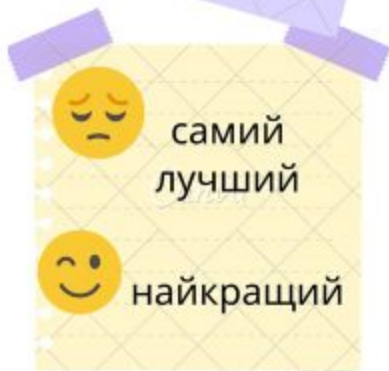
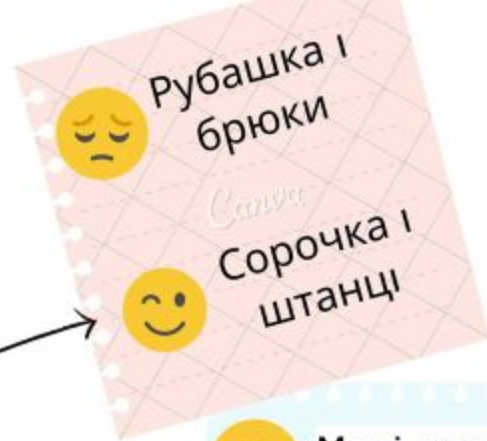
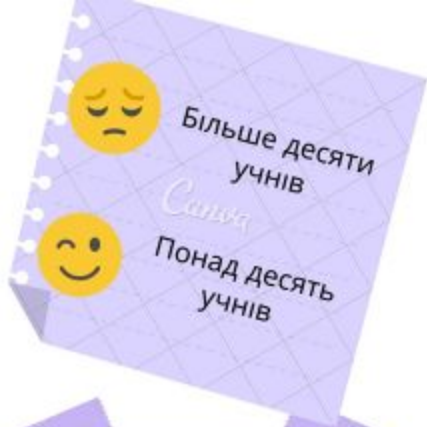
"Суржик - це калічення
/ \ _ _ мови, мовна ^ К _ _ у
безпорадність, брак чуття
слова, хапання за перший-
ліпший сурогат з чужої мови.,"

Для народу, що упродовж століть прагнув визнання, - мова не просто засіб спілкування, а найголовніша форма ідентифікації.

Спілкування суржиком значно спотворює інформацію, оскільки мовець у цьому випадку може вживати слово в лише йому відомому значенні та ще й у формі, яка не відповідає загальноприйнятим граматичним нормам. Отож

порозумінню суржик не сприяє.

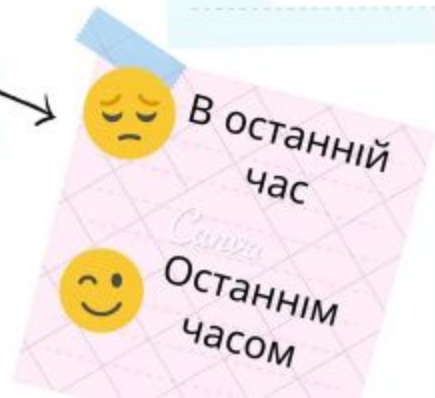
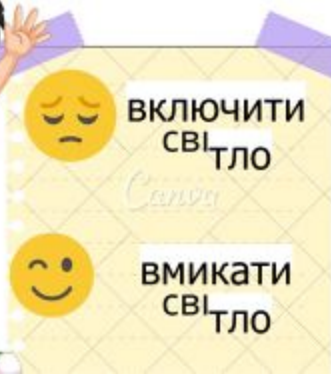
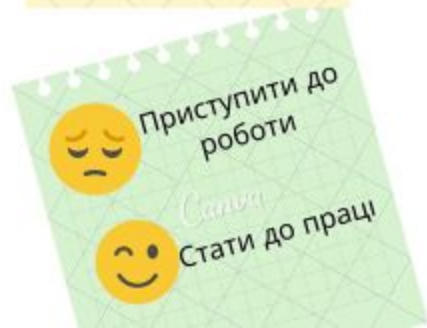

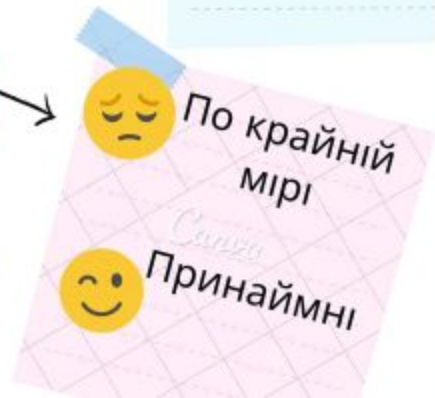
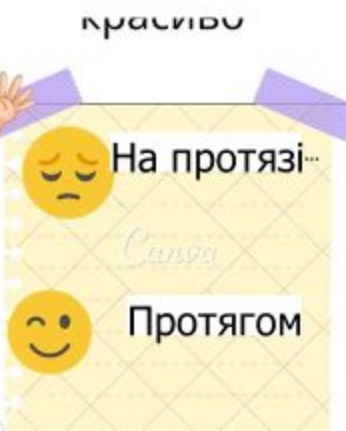
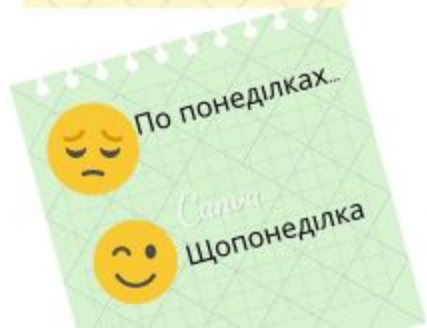
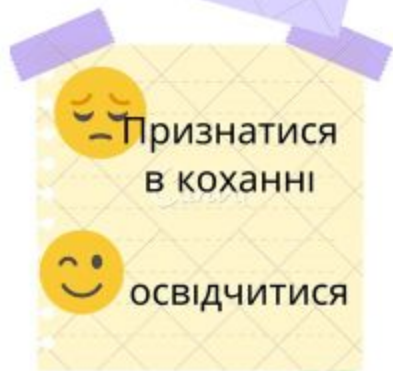
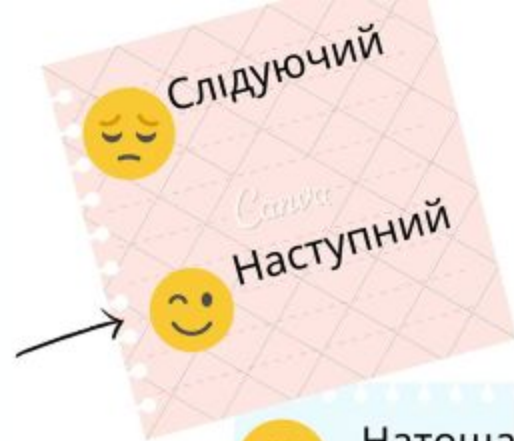
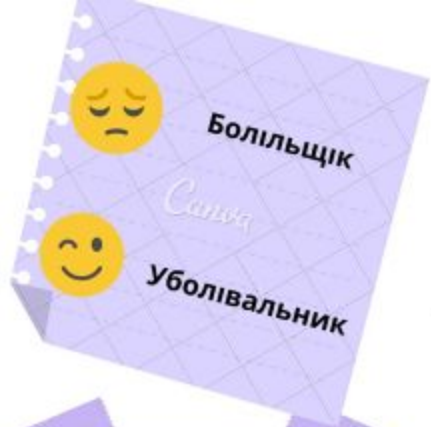
Викорінюємо суржик

Мені стало не по собі

Мені стало ніяково

красиво

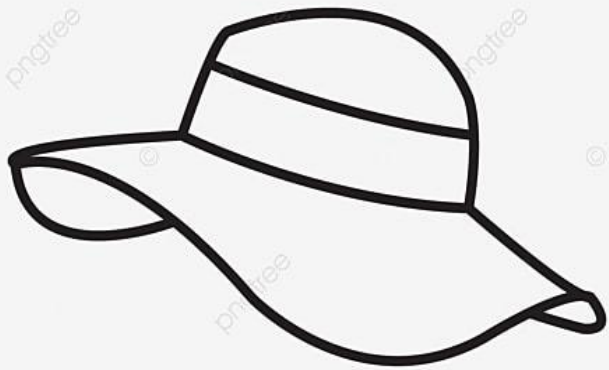

НАЗВІТЬ ПРАВИЛЬНО

ЗОБРАЖЕННЯ НА КАРТИНКАХ

G_608

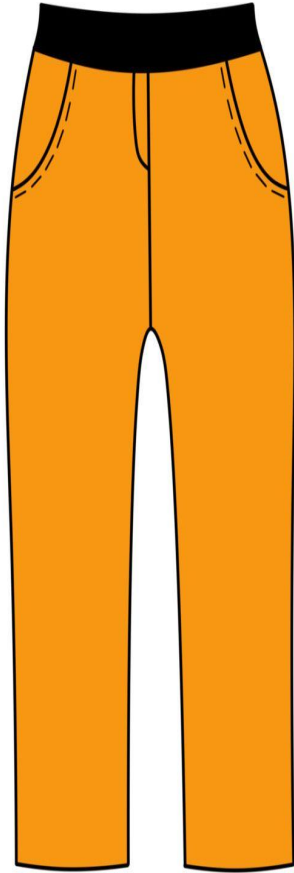

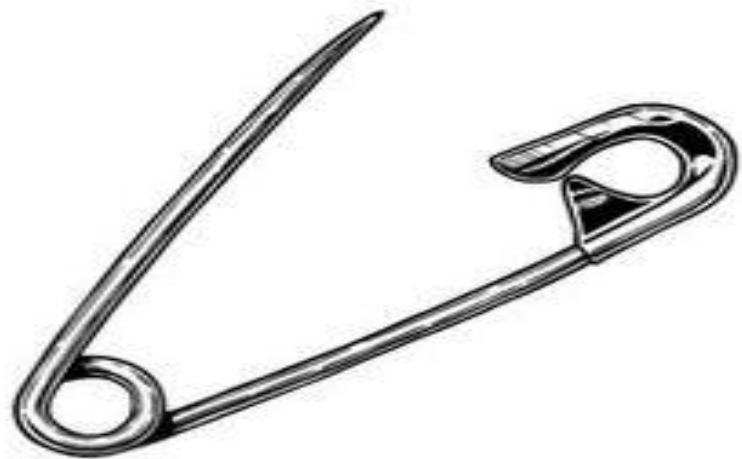

<https://ir>
B57ttR7

ВІДРЕДАГУЙТЕ РЕЧЕННЯ

ЗАМІНІТЬ СЛОВА-
СУРЖИКИ

1. Діти не лише не мішали мені працювати, а й допомагали.
2. Я здала останній екзамен.
3. Я вибачаюся, не могла б ти мені допомогти з малюнком?
4. Андрійкові зустрілася помилка в тексті з англійської мови.
5. Гойдало. Моряки не помічали качки, бо звикли до неї.
6. А ви вже встигли поласувати клубнікою?
7. У лісі ростуть чарівні ландиші.
8. Хочу зробити світлину метелика крупним планом.
9. Ми з мамою вчора пекли мигдаль не печення.
10. Я не люблю морковний сок.
11. У мене з'явилися сильний насморк і нестерпна біль.
12. Виключіть світ, коли виходите з кімнати.
13. День народження моєї мами у січні місяці.
14. На цей рахунок у мене була своя думка.
15. Сьогодні ми загорали на пляжі.
16. Літо! Давайте відпочивати під відкритим небом!
17. По крайній мірі ми відвідуємо уроки танців.

<https://www.youtube.com/watch?v=wFCKUPRIvLE>

ВИКОНАЙТЕ ЗАВДАННЯ НА КАРТЦІ

Завдання:

1. Маркування

- Позначте фрази відповідною позначкою (+ або -).

1		Вірна відповідь
2		Отримати освіту
3		Трапляються помилки
4		Протягом року
5		Приймати участь
6		Я склав іспит

2. Завдання «Вишиванка»

- За допомогою хрестиків різного розміру позначте в словах **наголошені (X)** та **ненаголошені (x)** склади.

Довідка: наголос – це вимова одного зі складів слова із більшою силою голосу.

граблі		випадок	
дрова		чорнозем	
спина		черговий	
разом		курятина	
лате		середина	
фартух		горошина	

3. Вправа «Мовна скарбничка»

- Роздумайте значення слів-омографів.

Довідка: омографи – від дав.-гр. *ὁμοῦς* – «однаковий» + *γράφω* – «пишу» – слова, що мають однакове написання, але різне звучання і значення.

Наприклад: атлас (збірка map) і атлас (тканина).

запал	запáл		
ко́лос	ко́лос		
наре́чений	наре́чений		
о́бруч	о́бруч		
сіяти	сіяти		
те́рен	те́рен		

Відповіді:

1. Маркування

- Позначте фрази відповідною позначкою (+ або -).

1	-	Вірна відповідь	Правильна відповідь, а вірним може бути пес.
2	-	Отримати освіту	Освіту здобувають , а отримують листа, заробіток, виноград.
3	+	Трапляються помилки	Трапляються (бувають) помилки, а зустрічаються закохани.
4	+	Протягом року	Вчимо протягом року , а сидимо на протязі (на сквозняке).
5	-	Приймати участь	Брати участь у змаганнях, виборах, дискусіях, а приймають участь - калья.
6	+	Я склав іспит	Іспити складають , а здають документи в архів.

2. Завдання «Вишиванка»

- За допомогою хрестиків різного розміру позначте в словах **наголошені (X)** та **ненаголошені (x)** склади.

Довідка: наголос – це вимова одного зі складів слова із більшою силою голосу.

граблі	xX	випадок	Xxx
дрова	Xx	чорнозем	xXx
спина	Xx	черговий	xxX
разом	Xx	курятина	Xxxx
лате	Xx	середина	xXxx
фартух	xX	горошина	xxXx

3. Вправа «Мовна скарбничка»

- Роздумайте значення слів-омографів.

Довідка: омографи – від дав.-гр. *ὁμοῦς* – «однаковий» + *γράφω* – «пишу» – слова, що мають однакове написання, але різне звучання і значення.

Наприклад: атлас (збірка map) і атлас (тканина).

за́пал (збудження, порив, піднесення)	запáл (пристрій для ініціації вибухової речовини)		
ко́лос (світліття)	ко́лос (велет)		
наре́чений («названий»)	наре́чений («ожених»)		
о́бруч (поряд)	о́бруч (велике кільце, браслет)		
сіяти (садити насіння)	сіяти (сяяти)		
те́рен (рослина)	те́рен (територія)		

АНГЛІЦИЗМИ - ТЕЖ СУРЖИК У МОВІ

ОЗНАЙОМТЕСЯ З
УКРАЇНСЬКИМИ
ВІДПОВІДНИКАМИ

Контент – Вміст

Блог – Денник

Пост – Допис

Фотка – Світлина

Селфі – Самознімка

Аватарка – Мармизка

Відос – Видиво

Лайк – Вподобайка

Фідбек – Відгук

Репост – Поширення

Хештег – Кришмітка

ОК – Гаразд

Інтернет – Всемережжя

Сайт – Осідок

Акаунт – Обліковка

Юзер – Користувач

Лайфхак – Лазівка

Челендж – Виклик

Аплодисменти – Оплески

Лінк - Посилання

Скріншот – Зняток

@ – Равлик

Гаджет – Пристрій

Планшет – Гортайчик

Аб'юз – Насилля

Булінг – Цькування

Шопінг – Закупи

Кавер – Переспів

Рюкзак – Наплічник

Дефект – Недолік

Азарт – Запал

Імідж – Образ

Інтервал – Проміжок

Монстр – Потвора

Паніка – Переполох

Пейзаж – Краєвид

Слайд – Прозірка

vseosvita.ua

ЯК ПОКРАЩИТИ СВОЮ УКРАЇНСЬКУ

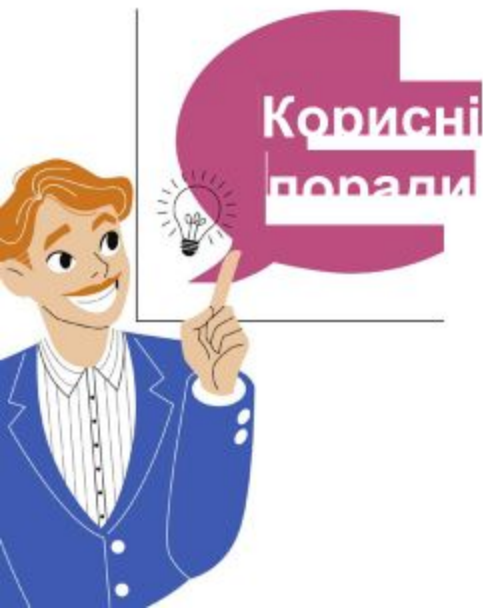
Спілкуватися якнайбільше українською мовою

Читати українські книги, газети, статті

Дивитися фільми українською

Слухати українську музику

Встановлювати українську мову в програмному забезпеченні

Все буде Україна!

МОВА ЗНИКАЄ НЕ ТОМУ,
ЩО ЇЇ НЕ ВЧАТЬ ІНШІ,
А ТОМУ, ЩО НЕЮ НЕ ГОВОРЯТЬ
ТІ, ХТО ЇЇ ЗНАЄ.

Х.-М. АРЦЕ

A decorative border with intricate golden-brown floral and scrollwork patterns, framing the central text. The border consists of repeating motifs of stylized flowers and swirling vines.

Той, хто зневажливо ставиться до
рідної мови, не може й сам
викликати поваги до себе (Олесь
Гончар)

[https://youtu.be/ZFcbJEVmk4g](https://youtu.be/ZFcbJEVmk4g?si=-eLh0MQ6NQ7OX26W)
[?si=-eLh0MQ6NQ7OX26W](https://youtu.be/ZFcbJEVmk4g?si=-eLh0MQ6NQ7OX26W)